

..... Σ Η Μ Α .....

Ο.- Θά ἀκούσετε τή Λαογραφική ἑμπομπή τῆς Εὐξεινίου Λέσχης:

" Ποντιακοί 'Αντίλαλοι " ,

πού γράφει καί ἐπιμελεῖται ὁ συνεργάτης μας Στάθης Εὐσταθιάδης.

Μουσική ἐπιμέλεια 'Ηρακλῆ Κοκοζίδη. Ἀτὴ λύρα ὁ Γῶγος Μετρίδης.

..... τό ση̃μα σβήνει .....

Σᾶς μιλήσαμε, φίλοι ἀμφοταί, πολλές φορές γιά τὰ ποντιακά δίστιχα καί γιά τίς διάφορες κατηγορίες τους. Σήμερα θά σᾶς παρουσιάσουμε μιὰ κατηγορία τραγουδιῶν, πού ἔχουν ἄμεση σχέση μέ τὰ δίστιχα τόσο στήν τεχνοτροπία, ὅσο καί στό περιεχόμενό τους. Εἶναι τὰ τρίστιχα. Ἀντί δύο δίστιχα ἢ τρία δίστιχα, πού συγκροτοῦν ἓνα σύνολο, ἔχουμε τό τρίστιχο. Τό μέτρο τοῦ τρίστιχου εἶναι λαμβανό καί ὁ στίχος ἀποτελεῖται ἀπό δεκα-πέντε συλλαβές. Ὅ,τι ἀκριβῶς συμβαίνει καί μέ τὰ δίστιχα. Ἀλλά μέ τὰ τρίστιχα ἔχουμε μιὰ διαφορά. Ἐπειδή τό περιεχόμενο τοῦ τρίστιχου ἐπεκτείνεται, μέ τόν τρίτο στίχο, ποσοτικῶς τό νόημα δίνεται πιά ὁλοκληρωμένο.

Ἀκοῦστε ἓνα τέτοιο τρίστιχο καί θά καταλάβετε μόνοι σας τή διαφορά.

Μάνα μ', ἐκεῖνος π' ἔρχεται πῶς ἔν τ' ἐγάπ'ς καμένος;
- Υἱέ μ' καί ντ' ἐγνωρίεις ἀτον ντό ἔν τ' ἐγάπ'ς καμένος;
- Τά χεῖλια τ' εἶναι πύχλωμα κι' ἡ κάρδια τ' ἔν καμένον.

Παρατηροῦμε λοιπόν, ὅτι ἔχουμε πιά ἐλεύθερη ἔκφραση. Ἀκοῦστε καί δεύτερη.

Μάνα σκίσον τήν κάρδια μ' καί τέρ' ἀπ' ἐσ' ντό ἔχει,
κι' ἄν ἔν ὀφίδι σκότ' ἀτο κι' ἄν ἔν ἦλες ἄς λάμπη,
κι' ἄν ἔν τ' ἐγάπ'ς ἡ καμονή, ἄς καίη με κι' ἄς πανίζ' με.

.. Τά τρίστιχα αὐτά τραγουδιοῦνται, ἀνάλογα μέ τό σκοπό, κατά δύο τρόπους. Ἡ δὲν ἐπαναλαμβάνεται ὁ δεύτερος στίχος καί τραγουδιέται ἄμεσα ὁ τρίτος, ἢ παρατείνεται τό τραγοῦδι καί λέγεται ὁ κάθε στίχος δύο φορές.

..... Λ Υ Ρ Α .....

Στό τραγοῦδι, πού θά ἀκούσετε ἀμέσως, θά διαπιστώσετε τούς δύο τρόπους τῆς ἐκτέλεσῆς του.

..... ΛΥΡΑ-ΤΡΑΓΟΥΔΙ .....

Ἀκούστε κι ἄλλα τρίστιχα, πού ἀνήκουν σέ ἄλλο ποιητικό μέτρο, στό τροχαϊκό. Κατ'ά τὰ ἄλλα, ὅ,τι εἶπαμε προηγουμένως γιά τὰ δεκαπεντεσύλλαβα τρίστιχα, ἰσχύουν καί γιά τὰ ἐπόμενα τρίστιχα, πού ὁ κάθε στίχος τους ἀποτελεῖται ἀπό δεκατέσσερες συλλαβές. Ἀκούστε ἕνα τέτοιο τρίστιχο:

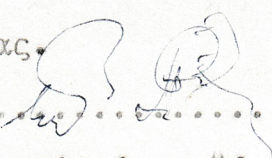
Ἀσπρεσσα ἄμον τό χιόν', κόκκινος ἄμον χρυσόν,
μαύρεσα μελαχρενή, π' ἐλέφε ὁμμάτι ἄνοτ',
μαύρεσα μελαχρενή, μόνασό μ' ἕναν βραδύν.

..... ΛΥΡΑ-ΤΡΑΓΟΥΔΙ .....

Σᾶς παρουσιάσαμε ἕνα εἶδος ποντιακῶν τραγουδιῶν, τὰ τρίστιχα. Στό ὑπόλοιπο μέρος τοῦ προγράμματός μας θά ἀκούσετε ποντιακά δίστιχα καί ἀκολούθως τό τραγοῦδι: " Ὅλα τὰ κάστρα εἶδα " .

..... ΛΥΡΑ-ΤΡΑΓΟΥΔΙ .....

Αὐτό εἶναι τό τέλος τῆς ἐκπομπῆς μας.

..... Σ Η Μ Α .....

Ἀκούσατε τή λαογραφική ἐκπομπή τῆς Εὐξείνου Ἀέσχης:

" Ποντιακοί Ἀντίλαλοι " .

Θά εἵμαστε καί πάλι μαζί σας τήν ἐρχόμενη Δευτέρα στίς δύο παρά εἴκοσι.

..... τό σῆμα σβήνει .....

